

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

THE PROPOSED POLICY FOR DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM IN SCHOOL UNDER MAHASARAKHAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ว่าที่ ร.ต.ธนุ วงษ์จินดา¹, ผศ.ดร.ศิริ ถีอาสนา², และ ผศ.ดร.พรทิพย์ วรกุล³

Thanu Wongjinda, Asst. Prof. Dr.siri Thee-asana, and Asst. Prof. Dr.Porntip Worakun

¹นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเพื่อตรวจสอบ ยืนยันและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ และระยะที่ 2 การตรวจสอบ ยืนยันและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายฯ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษฯ ตัวแทนครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนนักเรียน รวม 418 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ แบบบันทึกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ แบบตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ และแบบประเมินร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการหาความถี่ และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 8 องค์ประกอบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ส่วนปัญหาในการปฏิบัตินั้น 6 องค์ประกอบมีปัญหาอยู่ในระดับมาก และ 2 องค์ประกอบมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่คณะทำงานจัดทำขึ้น ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 1 พันธกิจ 8 กลยุทธ์ 17 (วิธี)การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ 20 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ส่วนผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายด้านความเป็นไปได้ ด้านความสอดคล้อง และ ด้านความเป็นประโยชน์ของ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ (วิธี)การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ ตัวชี้วัดความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินด้านความเหมาะสมนั้น กลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงนโยบาย, ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to determine the status and the problems in implementing of internal quality assurance system in school. To prepare the proposed policy for developing internal quality assurance system in school. And to verify and evaluate the proposed policy for developing internal quality assurance system in school. The research was divided into two phases. Phase 1 : preparation the proposed policy for developing internal quality assurance system in school. Phase 2 : verified and evaluated the proposed policy for developing internal quality assurance system in school. The samples were administrators , supervisors, representing teachers, experts , school board representatives and representing pupils, total 418 persons. The data was collected by the questionnaire , the interview recording form , the seminar recording form , the proposed policy recording form, the proposed policy checklist and the proposed policy evaluation form. The statistics used for analyzing quantitative data were mean , standard deviation , percentage and the qualitative data were analyzed by frequency, content analysis and analytic induction.

The result of the research showed that the implementing of the internal quality assurance system in school in 8 element were at medium level. And the problem : at high level in 6 elements, medium level in 2 elements. The policy proposed for developing internal quality assurance system in school had been examined and revised to the perfect policy proposed, Include 1 vision, 1 mission, 8 strategies, 17(ways) strategies into action, and 20 indicators. The results of the perfect policy proposed evaluation showed that 1) Vision : the propriety was at high lever, the feasibility, congruity and utility were at highest level. 2) Mission: the propriety was at high lever, the feasibility, congruity and utility were at highest level. 3) Strategies were at highest level in overall. Strategies into action were at highest level in overall. And Indicator the propriety was at high lever, the feasibility, congruity and utility were at highest level.

Key words: The proposed policy, Internal quality assurance system in school

บทนำ

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 ข้อ 14 ได้ระบุว่า ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง [1]ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ มาตรา 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง[2]

จากรายงานผลการนิเทศการจัดการศึกษาปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดแนวทางในการพัฒนาและการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังไม่พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างจริงจัง [3]ประกอบกับ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ระบุอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไว้ใน ข้อ 6 (1) ว่าให้มีหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น และ(7) ว่าให้มีหน้าที่จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา [4]ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขึ้น โดยยึดแนวคิดและหลักการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียข้อเสนอเชิงนโยบายในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้แก่ วิสัยทัศน์ และ พันธกิจ 2) แนวทางของนโยบาย ได้แก่ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยการดำเนินการทั้ง 2 ส่วนนี้ต้องคำนึงถึง ความเป็นมิตรต่อสังคม และยึดแนวปฏิบัติของสถานศึกษาตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554 เป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย
กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ตัวแทนครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนนักเรียน รวมทั้งสิ้น 418 คน
2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา
2.1 องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย
1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ
2) แนวทางของนโยบาย ได้แก่ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ
2.2 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 14
2.3 แนวปฏิบัติของสถานศึกษาตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554
3. ขั้นตอนการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ดำเนินการระหว่างเดือน เมษายน – สิงหาคม 2555
กิจกรรมการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน
การศึกษาพหุกรณีสถานศึกษาต้นแบบระบบการประกันคุณภาพภายใน การประชุมสัมมนาระดมสมอง และการประชุม
ปฏิบัติการยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบ ยืนยันและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ดำเนินการระหว่างเดือน กันยายน –
ตุลาคม 2555 กิจกรรมการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และการประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. เครื่องมือการวิจัย ได้แก่

4.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4.2 แบบสัมภาษณ์บุคลากรโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

4.3 แบบบันทึกผลการประชุมสัมมนาระดมสมอง

4.4 แบบบันทึก(ร่าง)ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

4.5 แบบตรวจสอบ(ร่าง)ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

4.6 แบบประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการส่งเครื่องมือการวิจัย ให้กลุ่มเป้าหมายพิจารณาให้ข้อมูลและส่งคืนผู้วิจัย
ตามระยะเวลาที่กำหนดสำหรับแบบสอบถามฯ และ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ในช่วงที่
ดำเนินกิจกรรมการวิจัยนั้นๆ สำหรับแบบประเมินฯ

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ในช่วงที่ดำเนินกิจกรรม
การวิจัยนั้นๆ (การสัมภาษณ์ การระดมสมอง การจัดทำร่างฯ และการตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบายฯ)

6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และค่าร้อยละ (%)
นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าความถี่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
และวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) นำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้ง 8 องค์กรประกอบ มีดังนี้

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติตามในระดับปาน
กลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติตามในระดับมาก

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษาโดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติตามในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติตามในระดับปานกลาง

1.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติตามในระดับปานกลาง และมี
ปัญหาในการปฏิบัติตามในระดับปานกลาง

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติตามในระดับมาก

1.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 1 พันธกิจ 8 กลยุทธ์ 17 (วิธี)การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ 20 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

พันธกิจ

ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา นิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลสถานศึกษาในสังกัดมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ในด้าน 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและ 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กลยุทธ์

พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเข้มข้น

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1) ประชุมชี้แจงผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเรื่องมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2) ประชุมเชิงปฏิบัติการ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1) ร้อยละของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2) ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพครอบคลุมทุกมาตรฐาน ทุกระดับการศึกษาของสถานศึกษา

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กลยุทธ์

พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ ศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถาน ศึกษาแบบ มีส่วนร่วม การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1. ประชุมชี้แจงแนวทางและวิธีการจัดทำแผน พัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. ประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผน ปฏิบัติการประจำปี ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถาน ศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติ การประจำปี ที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. ร้อยละของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน พัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ครบตามองค์ประกอบของการจัดทำแผน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

กลยุทธ์

ส่งเสริมการจัด ระบบบริหารและสารสนเทศให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการจัดระบบบริหารและสารสนเทศให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและ สะดวกต่อการนำมาใช้
2. กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความรู้ ความเข้าใจมีทักษะในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศถูกต้อง เป็นปัจจุบันและ สะดวกต่อการนำมาใช้
3. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กลยุทธ์

เร่งรัดการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมที่กำหนด

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาน ศึกษาในการปฏิบัติตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีให้ดำเนินไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษา ที่มีการปฏิบัติ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ตาม กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์

เร่งรัดการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1. นิเทศ กำกับ ติดตามให้สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2. นิเทศ กำกับ ติดตามให้สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3. นิเทศ กำกับ ติดตามให้สถานศึกษามีการรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

4. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้สถานศึกษานำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้

ประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพ การศึกษาระดับสถานศึกษา

2. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

4. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ ประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กลยุทธ์

เร่งรัดการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

กลยุทธ์

ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1. นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

2. นิเทศ ติดตาม การนำเสนอรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และการเผยแพร่ต่อสาธารณชน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

2. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการนำเสนอรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และมีการเปิดเผยและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์

เร่งรัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษาและเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาที่มีการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในได้ตามหลักเกณฑ์

การนำกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

1. นิเทศ กำกับ ติดตามสถานศึกษาให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา

2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประกาศ ยกย่อง เชิดชูเกียรติสถานศึกษาที่มีการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในได้ตามหลักเกณฑ์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการประเมินและนำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา

2. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่ร่วมจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับการประกาศ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ

3. ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายฯด้านความเป็นไปได้ ด้านความสอดคล้อง และ ด้านความเป็นประโยชน์ของ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ (วิธี)การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ ตัวชี้วัดความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินด้านความเหมาะสมนั้น กลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 8 องค์ประกอบ ส่วนระดับปัญหาในการปฏิบัตินั้น พบว่า องค์ประกอบที่ 1 , 4 , 5 , 6 , 7 และ 8 มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีเพียงองค์ประกอบที่ 2 และ 3 เท่านั้น ที่มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่ได้ข้อค้นพบเช่นนี้ อธิบายได้ว่าเป็นเพราะ การนำระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ยังขาดความชัดเจนในวิธีการปฏิบัติ เพราะถึงแม้ว่าหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 ที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554 [5] จะไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น สถานศึกษาได้รู้จักและคุ้นเคยมานานแล้ว เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ได้กล่าวถึงและกำหนดไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน และระบุให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 8 ประการ เช่นกัน ซึ่งจะเห็นว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติทั้ง 2 ช่วงเวลานั้น มีองค์ประกอบที่เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้สถานศึกษาจะคุ้นเคยกับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในมานาน แต่บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติที่ดีพอ จึงทำให้ระดับการปฏิบัติในทุกองค์ประกอบก็ยังคงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น รวมทั้งองค์ประกอบส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกิจ กลางสุข [6] ที่ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนองเบ็ด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด และพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงาน คือ บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขาดเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนและขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมพัฒนา เนื่องจากโรงเรียนมีงบประมาณน้อย ขาดการระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและท้องถิ่น โรงเรียนแก้ไขโดยการจัดประชุม อบรม สัมมนาและศึกษาดูงานให้แก่บุคลากร และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สวลี ศิลพันธ์ [7] ที่ศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติ ความรู้ การปรับตัวและปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่สรุปว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาและความรู้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับปานกลาง จึงควรรณรงค์ส่งเสริมให้มี ความรู้ ความเข้าใจและเร่งแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาบรรลุผลในระดับสูงขึ้น

2. ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายฯ

2.1 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงสำรวจ การศึกษาพหุกรณี และจากการสัมมนาระดมสมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยคณะทำงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แต่งตั้งขึ้นจากตัวแทนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ตามแนวคิดของการวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม (Participatory Policy Research) ของ วิโรจน์ สารรัตน์ [8] ที่กล่าวว่า "... ในขั้นตอนการสังเคราะห์ข้อมูลมาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายนี้ ผู้วิจัยอาจอาศัยหลักการมีส่วนร่วม โดยจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้มีการระดมสมองของคนที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งจะทำให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ผ่านการกลั่นกรองได้ดีกว่าที่ผู้วิจัยจะจัดทำเพียงลำพัง..."

2.2 การตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมมีการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ข้อความเพียงเล็กน้อยเป็นไปตามแนวทางของการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญ ที่ Hirsch [9] ได้อธิบายไว้ตอนหนึ่งว่าการตรวจสอบ หรือการประเมินโดยการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญไม่ได้มีจุดเน้นที่การค้นหา “ฉันทามติ” (consensus) จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่เป็นวิธีการ “เติมเต็ม” ความสมบูรณ์ของประเด็นที่ศึกษาโดยอาศัยความชำนาญการของผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมสัมมนา และเหตุผลที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ในครั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการกำหนดนโยบาย ซึ่งอาจถือว่าการตรวจสอบ และให้ความเห็นชอบร่าง ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ฉบับนี้ ก่อนที่จะกลายเป็นนโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีป ศิริศรีสม [10] ที่อธิบายว่า การที่นโยบายจะมีผลในเชิงบังคับใช้หรือถือปฏิบัติอย่างแท้จริงนั้นจะมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการมา เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นองค์ประกอบในเชิงกระบวนการกำหนดนโยบาย คือ 1) การให้ความเห็นชอบนโยบาย โดยอธิบายว่า นโยบายใดๆ ก็ตามจะเป็นนโยบายได้ก็ต่อเมื่อผ่านความเห็นชอบขององค์กรหรือผู้มีอำนาจหน้าที่เสียก่อน มิฉะนั้นจะเป็นเพียงความตั้งใจ หรือเจตนารมณ์หนึ่งของผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น และ 2) การถือเป็นแนวปฏิบัติ โดยอธิบายว่า การถือเป็นแนวทางปฏิบัตินับเป็นเงื่อนไขสุดท้ายที่สำคัญยิ่งขององค์ประกอบในเชิงกระบวนการกำหนดนโยบาย ทั้งนี้เพราะไม่ว่า นโยบายนั้น จะเป็นนโยบายที่ดีเพียงใดก็ตาม แต่หากผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องไม่นำไปถือเป็นแนวปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้แล้ว นโยบายนั้นก็อาจบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ได้แต่ประการใด

3. ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายฯ การที่ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ส่วนต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายที่เป็นผลการวิจัยในครั้งนี้มี กระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาที่ชัดเจน การพัฒนาจากฉบับร่างจนกลายเป็นฉบับสมบูรณ์ผ่านการระดมสมอง การ ประชุมปฏิบัติการ การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ และการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง จึงทำให้ ข้อเสนอเชิงนโยบายนี้ถูกกลั่นกรอง และตรวจสอบรายละเอียดในส่วนต่างๆ อย่างเข้มข้น เป็นนโยบายที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดทำ เป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการกิจของหน่วยงานโดยตรง เป็นนโยบายที่ สอดคล้องกับข้อกำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 14 สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 รวมทั้งในครั้งนี้ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อเสนอเชิงนโยบายนี้อย่างเต็มที่ อีกทั้งอาจเป็นเพราะข้อเสนอเชิง นโยบายนี้จัดทำขึ้นโดยยึดหลักสำคัญในการกำหนดนโยบายของ สมคิด พรมจัญ [11] ที่อธิบายว่า การกำหนดนโยบาย เพื่อให้ได้นโยบายที่ดีมีเกณฑ์สำคัญ ดังนี้ 1) นโยบายจะต้องแสดงทิศทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนว่าให้ทำอะไร อย่างไร 2) แสดงจุดเน้นและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ 3) เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน 4) มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งทางกายภาพ ทาง เทคนิค และสามารถบริหารงานได้ 5) ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอย่างแท้จริง 6) สอดคล้องกับ นโยบายระดับสูง หรือนโยบายที่เกี่ยวข้อง 7) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจของหน่วยงานอย่างแท้จริง หรือโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชกิจจานุเบกษา.(2553).กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ.2553 ฉบับ กฤษฎีกาเล่ม 127 ตอนที่ 23. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [2] ราชกิจจานุเบกษา.(2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ฉบับกฤษฎีกาเล่ม116 ตอนที่ 74. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- [3] กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.(2554). สรุปและรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. มหาสารคาม : สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- [4] กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546
และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- [5] สำนักทดสอบทางการศึกษา.(2554). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- [6] สุกิจ กลางสุข. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนองเป็ด สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [7] สวลี ศีลพันธ์. (2546). เจตคติ ความรู้ การปรับตัวและปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ
ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [8] วิโรจน์ สารัตนะ. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา แนวคิดและกรณีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บริษัทอักษราพัฒนา.
- [9] Hirsch, Dornier. (1994). School: a matter of choice. Paris: OECD.
- [10] ทวีป ศิริรัตน์. (2545). การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย(สกว.).
- [11] สมคิด พรหมจ้อย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์.